

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Razoroženje — ka-li?

Berolinska „Post“, ki je nekdanj presenetila svet s svojim glasovitim člankom „Krieg in Sicht“, poskusila je letos kaj jednacega in takorekoč za novoletnico sprožila uprašanje ob vesoljnem razoroženju. Češ, cesar Viljem II. sam to želi, ker so vojne sedaj, ko so se izumile najnovejše puške z 8 milimeterskem kalibrom in brezdimnim smodnikom, sploh nemogoče, ker je ni vojske na svetu, ki bi vzdržala novega orožja uničujočo silo.

Besede, položene cesarju Viljemu II. na jezik, se sicer oficijalno zanikavajo, navzlic temu pa se v raznih listih opaža odmev o tem uprašnji. Odmev ta pa ni baš ugoden. Z vseh strani se skoro soglasno poudarja, da je baš Nemčija najmenj poklicana, prevzeti v tej zadevi inicijativo, ker je baš njena bojevitost in njena ofenzivna politika uzrok sedanjemu neznoznemu stanju in brezmejnemu militarizmu, ki liki mōra tlačiti vso evropsko celino. Z Francoske strani oglašil se je prvi bivši minister Lockroy, jako upliven državnik in rekel, da na razoroženje niti misliti ni. Za njim poprijel je besedo Deroulède, slavni pesnik in poznat kot predsednik bivše narodne lige. Spisal je knjižico, v kateri z ostro besedo zavrača to Berolinsko misel, jo zasmejuje in se uprav porogljivo izraža o njej. Naposled pa se je celó ministerskemu predsedniku in vojnemu ministru Freycinetu potrebno zdelo, da v tej zadevi povzdigne svoj glas. Storil je to v lakoničnih besedah, rekoč, da je Francoske najvažnejša naloga, završiti svojo narodno obrambo. To je jasen odgovor: dokler ni račun z Nemčijo pobotan, tako dolgo ni smeti govoriti ob razoroženju.

Tudi iz ruskih listov začul se je odmev. Danes zabeležiti nam je, kar v tej zadevi piše Komarovljev „Svet“, ki ima mnogo ugleda. Rečeni list pravi: „Pri sedanjem stanju mnenj in vladnih sil v Evropi, ni nobene gotovosti, da bi mir dolgo trajal. Možne so najmenj pričakovane kombinacije. Mladega nemškega cesarja nestalnost in teženje „lige miru“ po razširjenju ozemlja svojega, je temu svedok. In sedaj v Berolinu začno gosti o splošnem razoroženju. Nemški cesar to priporoča vsem državam, zlasti pa Franciji in Rusiji. Ko bi te dve državi to stali...“, nemali bi jih tudi Avstrija in Nemčija“.

„Praktično dovesti Evropo do razoroženja, je stvar jednostavno nemogoča. Diplomati se seveda svobodno shajajo, obravnavajo o tem uprašnji in si pri tej priliki marsikaj lepega povedo, kar pa se pozneje, kakor vse diplomatov obravnave, sploh pokaže — ničevim. Morejo li imeti take obravnave drugačen uspeh, ko se Nemčija isti hip, ko svojim protivnikom priporoča razoroženje, oborožuje na vse pretege, da bi skoro iz kože skočila. Na jeziku imajo Nemci mir in razoroženje, v resnici pa popolnujejo vse utrdbe ob ruski in francoski meji. Na severu promeni se bode ves otok Helgolandski v trdnjavo. Na jugozahodu grade velikanske utrdbe v Vratislavi. Ondu so si pripravili 2000 vagonov, katerih osi imajo širino ruskih tirov. V Devinu (Magdeburgu) naročili so 200—250 lokomotiv in razpisali so natečaj za najboljši snežni plug, in taci plugovi hočejo naročiti 150. Te številke kažejo, da se Nemčija pripravlja na vojno na tako stran, kjer je veliko snega, kar pa ni niti v Avstriji, niti na Angleškem, zalaga pa se tako močno, kakor da bi se že v poletju imela pričeti vojna?“

Pomen teh besed je prozoren in koliko je upati na razoroženje, to bodo čitatelji sami pogodili.

Slovanski notranji jezik.

Kako težaven boj bijemo avstrijski Slovani za vsako drobtinico narodne ravnopravnosti, ki nam odpade od bogato obložene mize, pri kateri se goste drugi srečnejši narodi, to je znano slehernemu, ki se le količkaj peča z našo notranjo politiko. Koliko pritožb čuli smo o tem oziru tudi v zadnjem zasedanju deželnega zbora kranjskega, o drugih slovenskih pokrajinah pa niti govoriti ne moremo, ker tam je ravnopravnost slovenskega jezika takorekoč nepoznana, o kakem notranjem jeziku niti govora ni, ker o slovenščini, tudi na zunaj ni dosti slišati in videti.

Kolikrat smo čuli v našem deželnem zboru, na pritožbe, da v deželi, kjer je tako ogromna večina prebivalstva slovenska, kjer se je naš jezik po mnogoletnem naporu zaslužnih mož vendar dokopal do neke ravnopravnosti, vendar navzlic vsemu temu v premnogih slučajih ni videti volje, da se povsod dajejo slovenskemu jeziku njegove pravice. Izgovarjalo se je v vseh taci slučajih na notranji jezik,

kateri je le nemški, s tem odbijale so se vse pritožbe, in ostalo je vse pri starem.

Kako je odgovorila Taaffeova vlada na zahteve češkega naroda o zadevi notranjega češkega jezika, znano je. Ne bomo torej o tem tu zopet govorili obširneje, pač pa se hočemo danes obrniti k južnim bratom v Dalmaciji, kateri se tudi borijo že mnoga leta, da bi se uvedel hrvatski notranji jezik pri c. kr. oblastih Dalmatinskih. Kakor pri nas, uvedel se je pač že leta 1872. po ministerijalni naredbi pri sodiščih hrvatski jezik v občevarnji s strankami, pozneje raztegnilo se je to tudi na občevarje drugih oblastev s strankami. Pri tem pa je ostalo in vsa prizadevanja deželnega zbora, ki je še lansko leto izrazil svojo željo po uvedeni notranjega hrvatskega jezika, ostala so brezuspešna. Vladini zastopniki odgovarjali so suboparno, da je to stvar eksekutive.

Poleg tega pa so se čuli baš isti izgovori, ki se čujejo vedno pri taci prilikah tudi pri naš, češ da jezik hrvatski (oziroma pri nas slovenski) ni še tako razvit, da bi mogel služiti kot izključni občevalni jezik uradov mej seboj. To je morda imelo navidezno opravičenje, dokler so bile šole urejene po starem, izgublja pa od dne do dne bolj podlago, in se ne more več rabiti kot veljaven uzrok zaviranju narodne ravnopravnosti.

Kako se je širilo Italijanstvo v Dalmaciji do Rodičeve dobe, komu ni to znano? Sprevidela je konečno vlada veliko nevarnost, ki je pretila neposredno državi s tem, da se je veliki manjšini na ljubo tlačila in zanemarljiva slovenska večina. Izvršil se je radikalen preobrat, slovenski živelj pridobil si je nekaj veljave in upliva. A že pod Rodičem, veliko bolj pa pod njegovimi nasledniki začela se je mestu dotadanje italijanščine polagoma uvajati nemščina namestu hrvaščine v dalmatinske urade in razglašala se je nemščina kot ono vozilo, katero naj bi izražalo avstrijsko misel, katero ima spajati vse raznojezične narode avstrijske. Celo obrekovanj se ni manjkalo, na katera so seveda vedno odgovarjali zastopniki naroda, ter so se mogli tudi merodajni krogi sami preveriti, kako neopravičena so bila vsa jednaka očitanja.

Da bi baš nemščina bila znak avstrijskega mišljenja, tudi temu se je oporekalo že prav temeljito, vendar pa se nam ne zdi odlišno navesti be-

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Zima pritiska, da skoro tiči z vzduha padajo in da drevje poka. Tičem se res hudo godi, nikjer ne morejo do prave hrane, niti v mestu ne. Dasi jim v mestu na mnogih krajih potresajo, vendar zlasti tice pevke trpe veliko gladu, ker jim komunisti vrabci poberó vsa zrna izpred kljuna. Le pogledjte vrabce, kako se surovo in uprav roparsko obnašajo nasproti drugim, plemenitim ticam in potem se ne bodete čudili, da so v Ameriki že pred leti sklenili uničiti vrabcev rod, ki ne donaja nobene koristi, a ima uprav tatinske nagone. Tudi zajci imajo slabe dni. Mrzlo je, da „zajec matere išče“, krme pa nikjer in boj za obstanek je tako krut, da zajci že objedajo najnavadnejše trnje; da je pod kozolci vse polno zajčjih sledov, sneg pa tako poteptan, da se iz zajčjih stopinj dá posneti vsa beda, ki je sedaj zavlada v njih krogih. In vse to se dogaja baš sedaj, ko imajo tudi zajci svoje pirovanje in nežna čustva v srcih.

Zima in mraz bajé uplivata tudi na nemško gledališče, da je skoro stalno pod ničlo. Redutna dvorana, kjer se je ušatorila nemška Talija, je skoro redno prazna. Prvim sedežem, sestavljenim iz foteljev, na katerih sicer sedevajo naši deželni poslanci, se dan za dnevom zdeba, ker jih nihče neče obremeniti s svojega telesa pezo. Glumači nemški ne leže na rožicah, oni so, kakor se glasi hudomušen dovtip iz nemških ust, pravi pravcati „Hungerkünstler“.

Tako mi je pripovedoval znanec, ki včasih zahaja v redutno dvorano. Nesem mu hotel verjeti. A ko mi je te dni pripovedovala prijateljica, ki si je navzlic svojim trem križem ohranila še nekaj nežne naklonjenosti za nemštvo, češ, to je „besser gut“ in posetila opereto „Der Seekadet“, da je v vsej dvorani gomazélo samo 71, rekše sedemdeset in jedna oseba, da še nikdar ni čula tako „miserabel“ pevati arijo „Der Königin von Portugal“, da je na nemškega gledališča galeriji v redutni dvorani občevalni jezik slovenski, da se ondu nemške besede niti ne sliši, poprijela se me je radovednost in sklenil sem za jeden večer poskusiti svojo srečo.

Izbral sem si dan, ko je bil na repertoarji „Der Bettelstudent“. Sklenil sem žrtvovati par desetice, da se z nemško modrico in njenimi predstavljalci pogledamo iz očí v očí. Ko sem si poprej z vrčkom piva privezal grešno dušo, bil sem točno ob 7. uri že v nemškem gledališču. Neljubo dirnilo me je, da pred reduto o kaki „Auffahrt“ ni bilo niti duba ne sluha. A prišedši v dvorano, bil sem še nemileje presenečen. Mislim sem si, da moja ura prerano kaže, kajti od vseh strani zijala je sama praznosta váme. Na velikem plinovem lestenci bili so prižgani štirje plameni, na malem pa samo trije in tako je bila občinstva odsotnost srečno zavita v tajnosten „claire-obscur“.

Predno je pričela opereta, začel sem uganjati statistiko, ker je baš sedaj, v dobi ljudskega štetja, vsak drugi človek kolikor toliko statistik. Začel sem seštevati, štel z vso vestnostjo, a naštel sem v partérji „summa summarum“ 51 oseb, o katerih pa mislim, da sta le pičli dve tretjini plačali ustopnino. Izredni „horor vacui“ napravil je náme jako slab utis. Ker se mi je tudi nekoliko mrzlo zdelo in sem moral roke tiščati v žep, liki včasih deželni

sede, katere je baš glede dalmatinskih razmer vedel nedavno Zaderski „Narodni list“ pisatelj: „Jako se motijo oni, kateri mislijo, da je nemški jezik izraz in značilni kriterij avstrijske misli. Prava, zares avstrijska misel izraža naj se v ravnopravnosti vseh narodov, v svobodnem samostojnem razvijanju vseh narodnih grup, ki sestavljajo skupno našo državo. Prisilno prevladuje nemškega jezika pa žigosa baš centralistični duh vladalnega sistema, kateremu avstrijski Slovani ne bodo nikdar pritrili. Nasprotno, baš to napačno in ne dopuščeno usiljevanje nemškega jezika je v očitnem nasprotju s sedanjim obstoječim sistemom in s programom sedanjega ministerstva, ki je zapisalo narodno ravnopravnost na svojo zastavo. Kako se temu vprašanju upirajo tudi zunaj mej naše dežele, dokaz temu nam je trd boj, ki ga bijejo Čehi, da si pribore češki notranji jezik. Nadejamo se, da znana in skušena energija naših čeških bratov obrodi dober sad, ter, da se bode to važno vprašanje njim in nam v korist ugodno rešilo.“

Tako piše dalmatinski list. Analogijo usiljevanji nemščine, kakor jo opazimo v Dalmaciji, kjer vendar ni za nemščino nikakoršnih tal na pristno slovanskih krševitih tleh, vidimo jednako tudi pri nas v našem Primorju in drugod, kjer tudi nema nikakoršne prave podlage v narodu, ker prebivalstvo je v večini slovansko, manjšina pa italijanska, nemški element pa tako neznaten, da izginja protijima. Zakaj bi se torej ne opiralo po zdravih razlogih na oni element, ki ima naravno večino, ki se je vedno in povsod pokazal državi zvesto udanega, na katerega se more in sme zidati, kakor na trdo skalo.

Zakaj bi baš slovanski živelj moral stati ponižno na strani, zakaj bi ravno on se moral ponižno zadovoljevati samo z drobtinami, ko vendar vse svoje državljanske dolžnosti izvršuje z isto požrtvovalnostjo kakor drugi, z istim naidušenjem daje kri in življenje svojih sinov domovini, kakor vsak drug narod.

Z zanimanjem torej sledimo borbi severnih, kakor tudi južnih bratov slovanskih za uvedeno notranjega slovanskega jezika, preverjeni, da njih pridobitve pridejo v korist kolikor toliko tudi nam.

Y.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. januarja.

Češka svobodomiselná stranka.

Tudi spojenju somišljenikov poslanca Skarde z Mladočehi se stavijo ovire. V narodnih in državnopravnih uprašanjih se Skardovi somišljeniki ujemajo z Mladočehi, v narodnogospodarskih pa ne. Mladočehi so za popolno obrtno svobodo in svobodno razkosavanje zemljišč, dočim mnogi poslanci, izstopivši iz staročeškega kluba, vidijo baš v tej svobodi veliko nevarnost za narodnogospodarski razvoj naroda češkega in zatoorej zahtevajo, da bi v narodnogospodarskih uprašanjih smeli svobodno glasovati, naj klub sklene kakor koli hoče.

Reči moramo, da nam bolj ugajajo narodnogospodarska načela somišljenikov poslanca Skarde, nego pa gospodarska politika Mladočehov, ki so se v tem oziru postavili popolnoma na liberalno židovsko stališče. Kam pelje taka politika, imamo žalostne vzglede izza vladanja nemških liberalcev. Pa

poslanci, kadar je premalo zakurjeno, ali pa debata preveč suhoparna, opazim biljetirju, da je gledališče za premijero po mojem mnenju vendar pre slabobiskano. A on mi odvrne: „Kaj pa mislijo? Še le dobro je obiskano! Kadar nemški glumači napovedo dramo ali pa veseloigro, niti dvajset ljudi ne pride!“

„Neka bude!“ sem si mislil in sklenil popiti grenko torilo do dna. A „der Mensch begehre nimmer und nimmer zu schauen, was die Götter bedecken mit . . .“. Znana arija: „Ich hab' sie ja nur auf die Schulter geküsst“ in pa „Nur das eine bitt' ich dich“, kakor tudi vsa opereta, ponesrečile so se fundamentalno. To ni bila več predstava, do stojna glavnega mesta, to je bila pravcata „Schmiere“, ki se s svojimi Thespijevimi garami potika po vaséh!

Petje bilo je jako slabo. Tenor nanizaval je „kikser“ za „kikserjem“, pevka Lavra pozabila je kar pol pesmi, bila pa toli milosrdna in ozirna, da petja ni završila marveč dovolila (?) vojaški godbi, da je s svojim sviranjem dopolnila njen part. Preveril sem se, da so nemške predstave še celo pod gladino onih gledaliških družeb, ki so sicer znane pod

tudi pogled v druge države nam kaže, da obrtna svoboda in svobodno razkosavanje zemljišč uniči srednji stan.

Tirolski deželni zbor.

Tirolska deželna šolska zakona še nadalje ne bode imela. V odseku so konservativci predlagali k vladni predlogi mnogo sprememb in dostavkov, ki se nikakor ne ujemajo z državnim šolskim zakonom. Vladi torej ni drugega preostajalo, nego da je deželni zbor zaključila, predno se je začelo debatovanje o šolskem zakonu, ker je videla, da večina ne bode hotela ničesa prijenjati.

Vnanje države.

Bolgarija in Rusija.

Z noto svojo je Rusija Bolgarijo spravila v veliko zadrego, posebno ker to noto podpirajo tudi druge velevlasti. Vlada v Sofiji je takoj začela poizvedovati, kaj počenjajo osebe, katere so v noti naznačene za nihiliste. Če se pokaže, da res ti ljudje rujejo proti kakim tuji državi, hoče jih takoj iztirati. Dosedaj baje vlada še ni ničesa posebnega mogla izvesti. Sicer pa v Sofiji pričakujejo, da Rusija pošlje zahtevana dokazila.

Skupščina srbska.

Več radikalnih poslancev predlagalo je v skupščini srbski, da se uvede uniforme za državne uradnike, katere bi pa morale biti narejene iz blaga izdelanega v Srbiji. Isto tako bi morale osebe, ki dobivajo pokojnine ali druge državne podpore nositi obleko samo od srbskega blaga.

Občna volilna pravica in občna vojaška dolžnost.

„Etoile Belge“ objavil je več pogovorov z upokojenimi višjimi častniki. Vsi častniki so se jako nepovoljno izrekli o sedanjih vladi, da ne uvede občne vojaške osebne dolžnosti in kot kompenzacijo za to narodu ne da občne volilne pravice. Mej temi višjimi častniki je tudi več konservativcev, pa tudi ti ne odobravajo vladnega postopanja, ki nižje ceni interese svoje stranke, nego pa interese domovine. Izjave višjih častnikov vzbudile so veliko senzacijo in posebno belgijski vladi ne ugajajo.

Parnell.

Vodja irske stranke najbrž ne misli odložiti mandata svojega. V parlamentu hoče se še nadalje udeleževati vseh posvetovanj. Napovedal je že predlog, da se vladi izreče graja zaradi izvajanja izjemnih zakonu na Irskem. Ta predlog bode gotovo vzbudil burno debato, katera bode morda tudi nekoliko pojasnila razmere irske stranke. Pokazala bode morda jasno, kateri poslanci žele, da ostane Parnell še dalje vodja.

Ministerska kriza v Braziliji.

Po najnovejših poročilih je vse braziljsko ministerstvo dalo ostavko. Ministri so se sprli s predsednikom zastran grajenja pristanišča v Rio de Janeiro. Fonseca hoče, da bi država jamčila za obresti stroškov tega podjetja, ministri pa temu nasprotujejo. Največ je pa povod krizi baje to, da se je odklonil člen ustave, s katerim bi se bila priznala zakonitost vsemu delovanju začasne vlade.

Ministerska kriza bode gotovo nekoliko zavlekla definitivno urejenje zedinjenih braziljskih držav. Uplivala bode pa tudi slabo na gospodarski razvoj dežele. Tuje države bodo izgubile zaupanje v braziljsko upravo in to bode oviralo tudi razvoj trgovine.

Dopisi.

Iz Litije 22. januarja. [Izv. dop.] Še malo dni in letošnji predpust je pri kraju. Navadno pravijo, da se ob kratkem predpustu razmeroma več zakonov sklene, kakor pa ob dolgem. Ne vem, jeli na tem kaj resnice, ali nič, ker v nas se sploh

imenom „Schmiere“. Zato bi izvestno vsakdo ugovarjal, ko bi deželni odbor takim glumačem zopet dovolil podporo, kakor lani.

A še kaj drugega zapazil sem pri tej predstavi. Dočim se je dvorana v prvem in drugem dejanju odlikovala s svojo grozno praznoto, napolnila se je po drugem dejanju bliskoma. Došli so namreč takozvani „Gratisblitzer-ji“, ki so potem iz hvaležnosti, da jim ni bilo treba plačati ustopnine, silno ploskali in tleskali in se obnašali uprav tako, kakor organizovana „claque“.

Vse to bilo mi je dosti in tudi preveč. Šel sem in mislil si: „Muza nemška, v redutni dvorani me ne vidiš več!“ Nemškega gledališča ravnatelj hoče baje v redutnih prostorih prirediti nekake „Maskenbälle“. Upam, da se mu to ne bode dovolilo, saj nam vsem že to preseda, da čitalnični restavrater Kavbe z nemškimi plakati naznanja plesne veselice, ki gotovo ne bodo odličnega značaja, marveč prava stečina dvomljivih elementov. Zatorej: „Videant consules!“ Gledališko nemško družbo odklonili so v Trstu in v Pulji, le Ljubljana je še „refugium“ za te vrste ljudi.

Te dni vršila se je Grillparzerjeva slavnost

malo ženijo in može, bodisi že tako, ali drugače; uzrok temu so menda slabi časi — letos pa baje huda zima, kajti take že davno nismo imeli. Našim samcem menda še na misel ne pride, da bi svojo zlato prostost zamenjali z okovi zakonskega jarma. No, kam smo zašli! Zdaj pa takoj kaj drugega. Kakor znano, imamo v nas že nekaj let svoje pevsko društvo, katero vrlo vrši svojo nalogo. Če bi ga ne imeli, bilo bi v Litiji dolgočasno. V kratkem nam je priredilo dva zabavna večera: Dne 11. t. m. pevski večer v gostilni g. Lajovica — in zadnjo nedeljo običajni plesni venček v prostorih g. Oblaka. Obakrat so se naši marljivi pevci trudili vsestranski ustreči podpornikom tega društva, kakor tudi neudom, ki so se obeh veselje udeleževali. Vender za pevski večer občinstvo ni pokazalo istega zanimanja, kakor navadno. Pogrešali smo marsikoga, o katerem smo se trdno nadejali, da pride. Kje so uzroki, nam ni jasno. Primorani smo le toliko omeniti, da pevci, ki se tako trudijo za vzvišeno stvar, zaslužijo več pozornosti. Pomisliti je, da se večina pevcov v resnici žrtvuje, kajti mnogo je taci, ki zamujajo čas pri svojem delu in pri veselicih jim je treba še v žep poseči — tako, da imajo dvojno škodo. — Zato pač storimo svojo dolžnost, da podpiramo domače pevsko društvo. Pevcem pa polagamo na srce, da ustrajajo — ter prepričali se bodo pri prvi priliki, da naše občinstvo, uneto za vse lepo, z obilnim obiskom pokaže naklonjenost in blagohotnost domačim slavcem.

Bolj pohvalno nam je omeniti udeležitve pri „plesnem venčku“, akoravno je tudi pri tej veselici manjkalo tega ali onega, ki bi bil lahko prišel. Jednake veselice navadno stanejo obilo truda in novcev. Zato naj oni, ki ostajajo rajše doma pri gorki peči, pokažejo društvu na drug način svojo naklonjenost. Ako to store tujci, zakaj ne bi tudi našinci?

A pustimo tudi to, ker upamo, da se v prihodnje popravi. — Da se je pa zadnja veselica navzlic tem malenkostim tako sijajno obnesla, zahvaliti se moramo v prvi vrsti rediteljema gospodoma H. Badiuriju in A. Črnetu, ki sta se tolikanj trudila za olepšavo plesalne dvorane; vse sta prav okusno priredila. Tudi drugi pevci so se manj ali več trudili, da se je vse tako povoljno izšlo. Zatorej lepa hvala vsem! Plesalo se je prav marljivo, četudi so nekateri gospodje preveč sedeli.

Iz kamniškega okraja 23. januarja. [Izv. dop.] Ljudska štetev v tukajšnjem okraju se že deloma že izvršila. Povsod naštel se je seveda nekaj Nemcev, bodisi pravih ali pa „talmi“. Kamnik pravijo, da jih ima 90. Tudi v Komendi, eminento slovenskem kraju upisalo se jih je šestero s slaboglasno Umgangssprache: „deutsch“. Trem ne zamerim, ker so res Nemci, ali tri zastopnice nežnega spola, ki so mej to šestorico, bi bilo pa dobro bližje ogledati. Jedna je gospica učiteljica. Čeravno uči in odgojuje samo slovenske otroke, si vendar upa upisati se kot Nemko. Saj ga ni živega človeka, ki bi ž njo nemški občeval. Drugi dve osebi, ki pa uživata po milosti deželnega odbora tamošnje stanovanje Glavarjeve bolnice, sta bile toliko prebrzni, da se upišeta kot pristni Nemki!?

➡ Dalje v prilogi. ➡

na Dunaji. Ljubljanski Germani in Tevtoni se za njo neso brigali. Nemško gledališče uprizori „post festum“ njegovo „Ahnfrau“, sicer pa ni sledu o kaki slavnosti, izimši jedino „vornehmes deutsches Geschäftshaus“, ki v inseratu ponuja „Gedichte von Franz Grillparzer, seveda za dober denar. Profesor Binder in njegov „Turnverein“ neso vneti za Grillparzerja. „Zu viel Oesterreicher, zu wenig strammer Deutscher!“ brenčal je zadnjič mlad turnarček, ki pa ni bil prav nič „stramm“, marveč tako piškave postave, da bi mu drage volje naročil par steklenic Kochove mezge.

No tudi jaz nesem za Grillparzerja vnet. Kdor je kdaj čital, kako nizko ocenjuje Julian Schmidt avstrijske nemške pisce, kdor čuti, kako je Grillparzer v drami „Ottokars Glück und Ende“ postavil se na šovinistično nemško stališče, temu ni treba razlagati, da Grillparzer ni bil objektivni pesnik, da njegovi proizvodi ne prenašajo količkaj stroge kritike. Vse slavlje izvira le iz tega, ker je Grillparzer pisal v duhu, Slovanom sovražnem. To pa je dandanes najboljši pot do slave. Signum temporis.

Kaj neki Komendski dopisnik počne, saj drugače vsako stvar objavi, da o tem molči; mu vender ni rodoljubje ugasnilo?

Iz Gorič nad Kranjem 22. januarja. [Izv. dop.] Letošnja nenavadno ostra zima je tudi v nas zahtevala človeške žrtve. Dne 6. t. m. šel je Alešovec, čevljar iz Bajerja, svojega brata na Golnik obiskat. Zvečer sta nekoliko pila, a potem je šel sam domov. Noč je bila temna in tudi snežilo je nekoliko. Ker je pot iz Golnika v Bajer po polji, je kmalu izgubil v temi pot in tako gazil na celo po snegu. Hodil je skoro vso noč po snegu in iskal pota, a zaman. Ob treh zjutraj šla sta dva iz Zaloge v Tržič, ker sta slišala proti Bajerju upitje. Ker nista mislila, da bi bilo kaj posebnega, šla sta, ne da bi bila šla gledat, ker je bilo tudi preveč od ceste. Proti jutru je pa Alešovec omagal in se ulegel v sneg, kjer so ga še le popoldne dobili mrtvega. Bil je pa še popolnoma voljen, kar je znamenje, da ni veliko prej umrl.

Pri tej priliki Vam hočem naznaniti tudi neko dogodbico, ki jasno priča, kako so tu ljudje še lahverni in neumni. Pred 14 dnevi umrl je na Lencah neki star samski človek. Zapustil je precej denarja. Čez nekaj dni sanja se sosedovemu hlapcu, da je rajni Joža prišel nazaj in mu pravil, da ima v hlevu pod jaslami zakopan denar. Hlapec je zjutraj precej pripovedoval, kaj se mu je sanjalo, a zraven je še trdil, da je rajni Joža res nazaj prišel, da ga je prav dobro videl. Jeli so ga nagovarjati naj gre kopat, morda bo res dobil denar. Mej tem časom je pa nekdo zakopal pod jasli lonec, v katerem je natlačil listja. Pokril ga je z opeko in svežo bukovo gobo in vse to je lepo zasul. Omenjeni hlapec pride drugi večer v sosedov hlev in res začne iskati „šac“. Dekla mu je svetica. Kmalu izkoplje lonec, a ker ni imel nič blagoslovljenega pri sebi in ker je mej kopanjem zaklel, se je denar spremenil v listje. To pripovedujejo ne le neumne ženske, ampak celo nekateri moške. Res žalostno, da more še dan danes ljudstvo verjeti takim vražam.

Pevski zbor „Glasbene Matice“.

To je oficijelni naslov novemu pevskemu zboru, ki je minoli četrtek završil prehodno, osnovalno svojo dōbo s tem, da si je volil stalne poslovnik. Načelnikom bil je izvoljen deželnega sodišča svetnik Vencajz, pevovodjo pristav dr. Gros, pevovodje namestnikom učitelj Majer, tajnikom prof. Štritof, arhivarjem hišni posestnik in trgov. poslovodja Dečman, rediteljem advok. kandidat dr. Hudnik. — Lastnega blagajnika zbor nima, ker je vse njegovo imetje last „Glasbene Matice“. Opozarjamo izrecno, da pevski zbor ni samostojno društvo in „Glasbena Matica“ morebiti samo njega pokroviteljica, od katere bi se prej ali slej osamosvojil, ampak da je zbor nov, a bistven oddelek „Glasbene Matice“, osnovan na podlagi § 4. pravil tega društva. Zbor nima nikakih društvenih pravil, marveč samo svoj poslovnik, ki je integrirajoč del „Glasbene Matice“ pravil. Z osnovanjem tega zbora dopolnilo se je okrožje „Gl. Mat.“, v katerem se je do sedaj občutljivo pogrešal baš — pevski zbor. Javno bode zbor nastopal le v imenu „Glasbene Matice“, sodelujoč pri koncertih, ki jih bo ta naš glasbeni zavod prirejal z vsemi glasbenimi silami svojimi. Ime „pevski zbor“ kaže, da se zbor ne bo omejeval na moške pevce, kakoršni so do sedaj, ampak da mu je do tega, da se ustanovi i mešan zbor, kar ne bo težko, ako se pomisli, da ima naš glasbeni zavod že trideset vezbajočih se pevk. Ako še jemljemo dalje v poštev, da se „Glasbena Matica“ trudi, ustanoviti stalen naroden orkester, (ki tudi ni več daleč od uresničenja), da bi potem z orkestrom in s pevskim zborom v javnih nastopih kazati mogla, koliko premoremo Slovenci v proizvajanju umetnostne glasbe: naznačili smo, upamo dovolj jasno, vzvišeni smoter, ki je vodil pevce pri osnovanju pevskega zbora. Ob enem pa smo, določujoč bistvo in smoter pevskega zboru, zavrniti hoteli vsakega, ki bi utegnil podtikati pevcem kakoršne koli drugačne namene — kakor se je baje že zgodilo. Novemu pevskega zboru ni namen razdirati obstoječa pevska društva ali zabranjevati novim postanek — le-ta društva naj le obstajajo in se porajajo, ako to zahtevajo ožje razmere — njegov namen je temveč združevati vse pevske sile, tudi one, ki so bile ali so še pri kakem drugem društvu, združevati vse pevske sile v doseganje onega idejale, kateremu približati se je glavni smoter „Glasbene Matice“. — Časi so minoli, ko je trebalo v središču Slovenije s priprosto

pesmico vzbujati narodno zavest. Slovenci smo zadnja leta neizmerno napredovali. Veda in umetnost začeli sta se gojiti tudi v nas; skoro za vsako stroko imamo že svoje, ki stojé na lastnih nogah in uspešno tekmujejo s tujci. Ali naj zaostajamo v umetnostnem petju? — Kdor torej ume vzvišeni namen novega pevskega zbora in ima srce za narod na pravem mestu, — on bo nemudoma pristopil in vstrajno vzdržal pri „Glasbene Matice“ pevskega zboru.

Da pa pevcem, ki želé še pristopiti, ustrezemo, objavimo tu nekaj znamenitejših točk iz poslovnika. Iz njih strogosti naj spoznajo, da je matičnim pevcem res do stvari.

§ 1. V pevski zbor se sprejemajo le društveni „Glasbene Matice“ (§ 4. pravil tega društva).

§ 2. Pevskega zbora član postane, kogar odobri pevovodja pri vsprejemnem izpitu, ako ga potem sprejme navzočih članov tričetrtinska večina; prisotnih pa mora tedaj biti dve tretjini vseh članov. Izpita oprošča pevovodja znano vežbanega pevca.

§ 6. Pevskega zbora član mora pohajati vse pevske vaje po pevovodji in večini pevcev določene, ter jim prisostvovati od početka do konca. Odsotnost pri dveh zaporednih vajah se mora dovoljno opravičiti pevovodji.

§ 7. Odbor opominja neopravičeno izostalega pevca ali ga predlaga zboru v izključenje.

§ 8. Kdor izostane od zadnjih treh vaj pred produkcijo uštevši končno skušnjo, ne sme niti nastopiti pri produkciji niti posluževati se članovih pravic pri dotični zabavi.

§ 9. Razven tega slučaja (§ 8) je vsakega člana dolžnost sodelovati pri produkciji; opravičiti ga more le važen razlog, pred produkcijo prijavljen pevovodji. Sicer nastopijo nasledki § 7.

Konečno še pristavljamo, da šteje zbor sedaj že 46 pevcev, in da bo „Glasbena Matica“ z njimi priredila že ta post prvi veliki koncert. Kar bi pa utegnili prijatelje glasbe še posebno zanimati, je to, da je pevskega zboru obljubil znanstveno in dejansko svojo pomoč preslavni in prezasluzni naš skladatelj g. prof. Anton Nedved. Po njegovem nasvetu naročila je „Glasbena Matica“ novo, neki velikansko češko skladbo „Triumfator“ za zbor in orkester, katera še ni tiskana in se je le parkrat proizvajala v Parizu, Peterburgu in Pragi. —f.

Domače stvari.

— (Poljedeljskega ministra grofa Falkenhayna) je mestni zbor v Idriji v slovesni seji jednoglasno imenoval častnim meščanom v priznanje velikih zaslug, ki jih ima za Idrijo.

— (Imenovanje) Notarski kandidat gosp. Gustav Omahen v Zatičini imenovan je notarjem v Senožečah.

— (Slovensko gledališče). Kakor smo že naznanili bode jutri benefica mnogozaslužnega igralca, učitelja in režiserja Dram. društva g. Borštnika. Gotovo bode naše občinstvo tudi pri tej priliki pokazalo s prav obilnim obiskom, kako ve ceniti velike zasluge, katere si je pridobil g. Borštnik v večletnem svojem izbornem delovanju kot igralec in pisatelj, kakor tudi kot vodja slovenskega gledališča. Igra „Ni moj ukus“ je delo beneficijanta, drama „Trnje in lator“ pa spada mej najboljše igre slovenskega odra in nam je razdelitev ulog porok, da se bode predstavljala prav dobro. Ne dvomimo torej, da bode slovensko občinstvo z obilnim obiskom pokazalo, da ve ceniti zasluge beneficijantove za slovensko gledališče.

— (Sokolova maskarada) vzbuja vedno večje zanimanje in sodeč po raznih glasovih, sklepati smemo že sedaj, da bode sijajna in se odlikovala osobito po raznih in dobro sestavljenih skupinah. Vabila, v „Narodni Tiskarni“ jako ukusno izdelana, začno se razpošiljati prihodnji teden.

— (Muzejsko društvo za Kranjsko) ima svoj mesečni shod 29. t. m. ob šesti uri zvečer. Predaval bode prof. J. Walner o gospodarstvu Ljubljanskih mestnih očetov pred 300 leti. Vsakdo sme priti k temu predavanju.

— (Šaljiv večer) priredi slovensko pevsko društvo „Slavec“ dne 2. februarja 1891. v čitalničnih spodnjih prostorih. Kakor čujemo, bode ta večer izredno zanimiv, ker bodo vse točke tega večera šaljive. Nastopil bode kitajski zbor, kitajski čveterospev.

— (Koliko Ljubljana potrebuje?) Leta 1890. se je v mesto Ljubljansko tledeče blago upe-

ljalo in zadacalo: 3679 litrov ruma, rozolje, likérja, 1073 hektolitrov špirta, 584 hektolitrov žganja, 17.624 hektolitrov vina, 2391 hektolitrov vinskega mošta, 19 hektolitrov sadnega mošta, 18.362 hektolitrov piva, 981 hektolitrov kisa, 3824 volov, krav, bikov in nad leto starih telet, 7134 telet, 3079 ovac, ovnov, koz, kozlov in kostrunov, 2494 jaget, kozličkov in mladih prašičkov, 249 prašičkov od 5 do 19 $\frac{1}{2}$ kg, 7202 prašičev, 538 kv svežega mesa, salam in klobas, 17.056 puranov, gosij in kapunov, 47.645 parov kokoš in golobov, 1 jelen, 249 srn in divjih koz, 2271 zajcev, 163 kv rudeče in črne divjačine, 188 fazanov, divjih petelinov in ruševcev, 307 jerebic in kljunačev, 19 lisk, 5498 kg rib, lupinaric in sardin, 15.045 kg belic, rakov, polžev in žab, 1541 kv riža, 50.285 kv moke, 5839 kv ovsa, 30.424 kv sena, slame in otrobov, 286 kv zeljenadi, 10.444 kv svežega sadja, 401 kv suhega sadja, 666 kv masla in sveč, 41 kv masti in loja, 405 kv svinjske masti, 346 kv mila, 411 kv sira, 1 milijon 465.350 jajc, 1547 kv konopnega, lanenega in goršičnega olja, 95 kv oljčnega olja, 35.763 m³ trdih drv, 11.201 m³ mehkih drv, 1607 kv oglja, 232.266 kv premoga in koaksa.

— (Zanimiv slučaj.) Pri posestniku Mihi Virku v Dobu št. 27 je osemletna deklica Helena svoji mlajši sestrici hotela popraviti bezgovo piščalko. Ker se je pilk (zátik) potisnil preveč v piščalko, hotela ga s svojo sapo potegniti nazaj. Ker je pa sapo premočno potegnila v sé, skočil jej je pilk v sapnik in jo skoro zadušil. Roditelji njeni poiskali so takoj zdravniško pomoč, drugi dan dne 8. novembra pa jo odpeljali v Ljubljano v bolnico, od koder se je vrnila čez 26 dni, in mislilo se je, da je leseni pilk ali segnil, ali da ga je pa izkašljala. — Dne 13. januarja pa je kašljaje vpričo svojih roditeljev izbruhnila tudi pilk, ki je jeden centimeter debel in 3 cm dolg. Deklica imela je pilk 68 dni v sapniku, sedaj je zdrava in že prav veselo prepeva.

— (Iz Kranja.) Od vseh strani se toži o hudem mrazu. Tudi v nas hudo pritiska. Dne 21. t. m. zamrznila je Sava mej Bregom in Prebačevim. Kaj tacega že od 1861. l. ni bilo. Takrat bil je še hujši mraz in ljudje so čez Savo kar vozili, kar se pa letos še ne more, ker led še ni dovolj močen. Huda zima posušila je vode po vsem Gorenjskem in mlini so večinoma brez vode. Ker so se pritoki zmanjšali, opešala je tudi Sava in po mlinih ob Savi sučejo se kolesa le počasno.

— (Tolstojeva drama „Ivan Grozni“) predstavljala se je v četrtek v gledališču „Armonia“ v Trstu po italijanski Rossijevi družbi. Gledališče je bilo izvrstno obiskano, in je slavni traged Rossi, ki je igral naslovno ulogo, občinstvo kar očaral z izborno svojo igro, tako da mu je priredilo naudušeno ovacijo. Tudi o drami izreka se kritika prav povoljno. Včeraj ponavljaja se je predstava, kar je najboljši dokaz, kako je uspela prvi večer.

— (V Moravčah) bili so povodom volitve v občinski zastop izvoljeni sledeči posestniki: županom Fran Resnik iz Moravč, odborniki pa Fran Miklavčič od sv. Križa, Makso Poterlin iz Čateške gore in Ivan Korbar iz Moravč.

— (Iz Gorice.) „Sokol“ priredi dve zabavi, namreč ples v soboto 24. t. m. in domačo plesno zabavo v ponedeljek 2. februarja. Redni občni zbor bode dne 2. februarja popoldne. — Čitalnica Goriška priredi svoj veliki predpustni ples v kostumih in maskah v soboto 7. februarja. — Čitalnica v Kobaridu bode imela občni zbor v nedeljo 25. t. m. — Čitalnica v Cerknem priredi v nedeljo 1. februarja „Besedo“ v spomin Val. Vodniku.

— (V Višnji gori) izvoljen je županom trgovec Anton Štepic, odbornikoma pa posestnik Peter Gilly in nadučitelj Ivan Skrbinc.

— („Radovljiško učiteljsko društvo“) priredi II. koncert v prid šolstvu tega okraja dne 2. svečana t. l v gostilni g. Wucherja v Lescab. Uspored: 1. Iv. pl. Zajc: „Dijaška“, zbor. 2. G. Eisenbut: „V naravi“, zbor. 3. * * *: „Mihova ženitev“, kvartet. 4. W. H. Veit: „Keber in cvetica“, zbor. 5. A. Foerster: „Milica“, kvartet. 6. A. Hajdrih: „Petelinčkova ženitev“, zbor z duetom. 7. Knittl: „Zežulinka“, zbor. 8. Towacowsky: „Na gorah“, zbor. Ustopnina za ude 30 kr., za neude 60 kr. Začetek ob 7. uri zvečer. Po končanem usporodu prosta zabava.

Odbor. — (Iz Cerknice.) V popravo zadnjega dopisa, naznanja se, da bode II. predpustna veselica z maskarado v tukajšnji narodni čitalnici dne 2. febr. K obilni udeležbi vabi odbor.

— (V Podborštu) litijskega okraja, sestoji okrajni odbor iz sledečih funkcionarjev: Iv. Zajc, posestnik v Podborštu, župan, Fran Verbič, posestnik tudi tam in Jos. Glavič, zemljak v Škofljem, odbornika.

— (Bratno društvo v Žužemberku) priredi ples v soboto 31. t. m. v svojih prostorih. Ustopnina: udom 30 kr., neudom 60 kr., dame so ustoppine proste. K obilni udeležbi najljubšeje vabi odbor.

— (Delavci suknarske tovarne v Škofji Loki) prirede dne 1. februarja 1891. l. v prostorih pri „Kroni“ plesni venček, h kateremu najljubšeje vabi odbor. Godbo oskrbi od delek vojaške godbe pešpoika baron Kuhn št. 17. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina gospodom 50 kr., gospe in gospice proste.

— (Razpisano) je mesto nadučitelja na trirazrednici v Mengši. Prošnje do 10. februarja.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Praga 23. januarja. V deželni zboru govorila danes v budjetni debati generalna govornika. Član Martinic kot generalni govornik „pro“ je trdno preverjen, da se sprava ni ponesrečila; dognati se mora, ker je državna potreba. Dr. Rieger ugovarjal očitaniu, da bi bil on besedo prelomil. Sprava je neobhodno potrebna za deželo in za državo in mogočni faktorji potezajo se zanj. V tem boji ni upati na zmago. Mladočeli se vmes zaklicali: „Mi se ne bojimo!“

Brno 23. januarja. Pomankanja premoga dospelo je do skrajnosti. Prodajalnice na drobno so zaprte. Ako se danes ne pripelje dovolj premoga, bode jutri mnogo tovarn ustavilo delo s stroji. Temperatura danes — 20° C.

Dunaj 24. januarja. Cesar vsprejel včeraj v posebni avdijenci nadvojvodo Evgena, ki se danes zvečer odpelje h krstni slavnosti v Berlin.

Dunaj 24. januarja. Ob prisotnosti cesarja, Taaffeja, Gavčaja, namestnika in župana bila danes slovesna otvoritev nove dijaške bolnice v Lavdonovih ulicah.

Bruselj 24. januarja. Pogreb princa Balduina bode v četrtek.

Gelsenkirchen 24. januarja. V združnem rudniku „Hiberna“ uneli so se treskavi plini. Do 9. ure izvlekli so iz jam štiri-deset mrtvih, 30 ranjenih delavcev.

Pittsburg 24. januarja. Po naznanilu organizatorja ameriške delavske zveze name-rava se dne 1. maja splošni strajk ameriških rudniških delavcev, da s tem dosežejo osem-urni delavnik. Računi se, da se bode strajka udeležilo 500.000 delavcev.

Razne vesti.

* (Ruska opera l. 1890.) Ruska carska opera v Peterburgu dala je v preteklem letu 126 opernih predstav in 9 koncertov. Pele so se tri opere v prvič: Mayerbeerova „Afričanka“, Borodini „Knjaz Igor“, in Čajkovskega „Pikovaja dama“; ponavljale so se: Gounodov „Faust“, Nicolajeva „Windzorske kumice“. Na repertoiru je bilo razun teh 9 oper ruskih skladateljev, namreč: „Žzn za carja“, „Ruslavi i Ljudmila“, „Rognjeda“, „Judita“, „Nižgorodci“, „Mezepa“, „Evgenij Onegin“, „De-mon“, „Rusalka“ in 7 oper tujih skladateljev: „Hugoneti“, „Mefistofeles“, „Aida“, „Carmen“, „Lohen-grin“, „Wiljem Tell“, „Traviata“.

* (Na plesu umrl.) Na neki maskaradi v Berlinu je šestindvajsetletni mladenič močno plesal in mrzlo pivo pil. Ob dveh ponoči se je pa nakrat mrtev zgrudil svoji plesalki iz rok.

* (Goreč pajčolan.) Zadnje dni je v Berlinu veter pajčolan mimoidoče dame popihal v obraz smodko pušicega gospoda. Pajčolan se je unel. Mimogredoči so hitro dami, ki ni ničesar slutila, pajčolan strgali s klobuka. Gospod se je pa od go-rečega pajčolana malo obžgal po obrazu.

* (Poskušena tatvina.) V Neer-Heylissenu v Belgiji prišli so v gostilno trije možje, zahtevajoč piva. Ko je krčmarica povedala, da nema piva, je jeden zahteval kozarec vode. Ko se vrne, zapazi krčmarica, da je jeden izginil, dasi ni čula, da bi bil odšel. Druga dva sta odšla. Krčmarica je potem s svojim sinom in močnim psom preiskala vse sobe. V neki sobi skočil je pes pod posteljo in jel nekaj daviti. Čez nekaj časa prišel je pes izpod postelje in zapazili so pod posteljo moža, katerega je pes zadavil. Našli so pri njem dva nabasana revolverja. Ves dogodek so naznanili žandarmeriji. Žandarmi so došli in se skrili v veži. Ponoči je zunaj nekdo zapiskal. Na to žandarmi tiho odpro vežo. Dva ta-tova hitro ustopita, žandarmi ju pa primejo.

Narodno-gospodarske stvari.

Sibirska železnica.

Meseca oktobra lanskega leta sklenila je ruska vlada gradnjo sibirske železnice, ter se od one dobe proučava samo uprašanje o izvršitvi tega ogromnega podvzeta, ki je neizmerne in gotove neprevdijive važnosti ne samo za veliko slovansko carevino nego tudi za svetovno izobraženje. Zmatra pa se ta železnica v Rusiji z dveh stališč: s trgovskega in s strateškega. V prvem pogledu bode provozni pot za potnike in tovore iz najdaljšega azijskega iztoka, v drugem pogledu bode ta železnica oporna točka strateškega proti Ktaju in proti Angleški v tihem oceanu.

Skrajna iztočna točka Sibirske železnice bode Vladivostok v japonskem zalivu. Tam bode se opirala na morje. Izlazna točka bode Zlatoust onkraj Urala. Tu se bode sibirska železnica prislomila na železniško progo evropske Rusije, posebno na progo Perm-Kazan-Nižni Novgorod Moskva itd.

Kolikor je dozdaj znano odbrana je naslednja črta tej svetovni železnici: Od Zlatoustu pod Uralom šla bode preko Išima in Petropavlovskega v Omsk, mesto s 35.000 prebivalci. Od tam v južno-izhodni črti v Tomsk, glavno mesto zapadne Sibi-rije s 40.000 prebivalci na veliki plojni reki Ob. Od Tomska šla bode železnica v južni črti v iz-hodno Sibirijo v Irkutsk k bajkalskemu jezeru. Ta del železnice od Tomska do Irkutsk spoji bodi poteca Oba in Eniseja, d. loma tudi Lene. Južni del Enisejske gubernije je posebno ploden in bogat na rudah. Od Irkutsk pojde železnica v Zabajkal-sko, Imursko in primorsko rusko oblast.

Sibirska železnica preseka bode od zahoda proti izhodu v južni črti vso Sibirijo, to je ozemlje od 12.495.109 □kilometrov, dočim vsa Evropa ob-sega samo 9.792.445 □kilometrov. Od Irkutsk približala se bode Kitaju ter bode od Srjetskega poleg Amura tekla ob njegovih severnih granicah. Ko se bode do sibirske železnice provedla Kitajska, in dočim Vladivostok deli od Japana samo japan-sko morje, bode sibirska železnica z Rusijo in Ev-ropo Kitaj in Japan, to je ozemlje jednako Sibiriji (12.193.556 □kilometrov) s prebivalstvom 469 mi-lionov 181.090 duš, to je za preko sto milijonov večim od onega vse Evrope, ki ima 362.794.282 prebivalcev. Za severni Kitaj in Japan bode vse-kako sibirska železnica najkrajši pot v Evropo. Kakšna sprememba bode nastala v izobrazbi naroda! Južno zapadni Kitaj težil bode k ruski srednjeazijski železniški mreži, ki že spaja Samarkand s Kaspijskim morjem in z Volgo.

V interesu mejnarodnega občenja se mora že-leti, da tako podjetje, ki je svetovnega pomena, kakor je sibirska železnica, Rusiji čim preje uspe. Ta železnica je brezivojbeno najgromnjije delo na-šega stoletja.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Zahvala.

Slavno ravnateljstvo „Prve dolenske posojilnice v Metliki“ blagovolilo je podariti dvanajst goldinarjev v nakup raznega šolskega blaga ubogim učencem tukajšnje četverorazrednice. Za ta velikodušni dar se slavnemu ravnateljstvu v svojem in imenu revne šolske mladine tem potom najsrčneje zahvaljujeva in kliče: „Bog stoterno povrni!“

V Metliki, v 22. dan januarja 1891.

Andrej Šest,
nadučitelj.

Fr. Guštin,
predsednik kraj. šol. sveta.

Tujci:

23. januarja.

Pri **Malič**: Blau, Müller, dr. Klang, Herzog z Du-naja — Müller iz Zuricha. — Kirschik iz Rohrbacha. Pri **Stonu**: Didič iz Idrije. — Rosenberg, Vrbanič iz Grada. — Bizjak iz Ternovega. — Rupp iz Beljaka. Stagle, Richter s soprogom, Klutz z Dunaja.

Pri **avstrijskem cesarji**: Troger iz Beljaka. — Kaplja iz Ljubljane. Pri **bavarskem dvoru**: Falk iz Cormina.

Umrli so v Ljubljani:

23. januarja: Ivan Arko, sprevednikov sin, 6 let, cesta na južno železnico št. 1, za ošpicami in davico.

24. januarja: Gabrijel Legat, delavčev sin, 2 leti, Streliske ulice št. 11, za vodenico v glavi. — Alojzija Repič, vrtnarica, 71 let, Emonska cesta št. 19, za kapjo.

V deželni bolnici:

21. januarja: Franc Rozman, hlapce, 32 let, za plučno jetiko.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. jan.	7. zjutraj.	732.6 mm.	—15.0° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	734.7 mm.	—10.6° C	sl. jzh.	jasno	
	9. zvečer	739.8 mm.	—15.0° C	brezv.	megla	

Srednja temperatura —13.5°, za 11.5° pod normalom.

Dunajska borza

dne 24. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	91.20	—	91.30
Srebrna renta	91.35	—	91.35
Zlata renta	108.40	—	108.55
5% marena renta	102.30	—	102.45
Akcije narodne banke	998—	—	998—
Kreditne akcije	307.25	—	307.25
London	114.25	—	114.30
Napol.	9.05	—	9.07
C. kr. cekini	5.41	—	5.41
Nemške marke	56 12 1/2	—	56.20
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld.	—
Državne srečke iz l. 1864	100	179	75
Ogerska zlata renta 4%	104	105	—
Ogerska papirna renta 5%	100	100	60
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	113	—	—
Kreditne srečke	100 gld.	181	50
Rudolfove srečke	10	20	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	164	50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	218	—	—

(5) Pri otročjih boleznih (1)

potrebujejo se često kisline preganjajoča sredstva in zatorej opozarjajo zdravniki za-radi milega uplivanja svojega na

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najboljše lužne
KISLINE

katero radi zapisujejo pri želodčevi kislini, škrofeljnih, pri krvici, otekanji žlez i. t. d., ravno tako pri katarah v sapniku in oslov-skem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnera monografija o Giesshübl-Puchstein-u.)

Banka „Slavija“

vsprejme nekoliko

stalnih zastopnikov.

Rodoljubi, ki vedó, kakó važno je za naš narod, da se povsodi ravnamo po gaslu „Svoji k svojim!“ in imajo voljo, delovati v tem zmislu, blagovolé naj se oglasi pri **generalnem zastopu banke „Slavije“** v Ljubljani, ki uraduje v lastni hiši bankini, v Gospodskih ulicah št. 12. (11—3)

Prodajalnica

z mešanim ali specerijskim blagom na deželi ali v mestu vsprejme se takoj v najem. (29—3)

Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Plesna godba.

Tanz-Album, Wiener pro 1891. — Cena 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 30 kr.

Tanz-Album, steirisches pro 1891. — Cena 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 30 kr.

Ziehrer-Album. 3 zvezki. — Cena 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 85 kr.

Schild-Album. Cena 1 gld., po pošti 1 gld. 5 kr.

Pomenik za prijatelje citer. 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 85 kr.

Nadalje najnovejši plesovi Strauss-ovi, Ziehrer-jevi itd.

Prodaja

J. GIONTINI

knjigarna in trgovina s papirjem v Ljubljani.

Gosli, kitare in oltre so vedno v zalogi. Pre-igrani klavirji se jako po ceni oddajajo. (48)

Na najnovejši in najbolj način

umetne

(33—3)

zobe in zobovja

ustavlja brez vankih bolečin ter opravlja plombo-vanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje.

Piccolijeva esenca za želodec,

prirejena po lekarju **PICCOLI**-ju v Ljubljani, je želodec krep-čujoča, telesno zaprtje in gliste odstranjujoča sredstvo; rabi se tudi uspešno proti **zlatej žili** (hemoro-idam) ter urejuje s svojim razme-h-čujočim učinkom **prebavljenje in sploh delovanje želodca**. Stek-lenica 10 kr. — Esenco za želodec pošilja izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček po 12 stekl. velja gld. 1.30, z 55 stekl. (zabojček 5 Kg.) velja gld. 5.20. Poštne troške plačajo naročniki. (712—17)

ALBUM
für
ZITHERFREUNDE.
Eine Auswahl von 72 der beliebtesten und schönsten südsavischen
Volks- und National-Lieder,
welche bisher noch in keiner Collection vorhanden sind.
Von Jos. Sorg. (47)
Cena gl. 1.80, po pošti gl. 1.85. — Dobiva se pri
J. GIONTINI-JI
knjigarni in trgovini s papirjem v Ljubljani.

Bolnim na živcih
(Občna nervoznost, trdovratno glavobolje, če kdo spati ne more, omotica, mrtvoudnost, pešanje spomina) (19—2)
se priporoča, da se seznanijo z novim, jako priprostim zdravljenjem, ki se odlikuje po mnogih uspehih in je priporočajo toplo mnogi slavni zdravniki. Podroben popis dobi se zastoj v lekarni J. Svobode v Ljubljani.

Resna ženitna ponudba!

Katera deklica v starosti od 18 do 22 let bi hotela postati zvesta tovarišica mlademu inteligentnemu možu? — Dotičnik poseduje dobro obrestovano podjetje in kapital v vrednosti nad 25.000 gl. Dosedanje življenje mu je neomadeževano ter je prikupljive vnajosti. — Zeli pa si izobražene deklice, lepe unanjosti ter čednostnega življenja, ki bi imela veselje do gospodinjstva in trgovine. Zeli se primerno premoženje, vender isto ni glavni pogoj. — Prosi se dotična pisma s priloženo fotografijo poslati upravništvu tega lista z besedami: „Vernost, poštenje, ponižnost!“ Zgotavlja se stroga tajnost! (45—2)

Zobozdravnik Schweiger

stanuje hotel „Stadt Wien“
(pri Maliči)
št. 23 in 24 — II. nadstropje.
Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne,
od 2. do 5. ure popoldne
Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1. ure.
Najnovejša iznajdba v zobozdravništvu. — Najboljši plombe, po barvi zobem prikladne. — Za vsa dela se jamči. (800—20)

Brnski
sukneni ostanki
2-10 metra za celo zimsko suknjo. — Palmerston gl. 5.50.

Sukneni ostanki
2-10 metra za celo zimsko suknjo. Mandarin v vseh barvah v zalogi, jako fine baže gl. 9.—.

Sukneni ostanki
3-10 metra za vso zimsko obleko gl. 5.—.

Loden
za lovske suknje 2-10 m. gl. 5.—.

Sukneni ostanki
za cele hlače, progasti ali križasti, 1 ostanek velja gl. 3.50.

Svilneno grebenastosukno
le najnovejšo v progi, 1 cele hlače gl. 6.—.

Blago za uniforme
ces. kr. uradnikov, financ, veteranskih društev in požarnih bramb po najnižjih cenah. (789-14)

Bernhard Ticho
BRNO

Zelny trh št. 18.

Razpošilja se proti povzetju.

Uzorec pošiljajo se za stonj in franko.

Elegantno opravljene karte za uzorce le najnovejšo v bogati izbiri pošiljam na zahtevanje gosp. krojaškim mojstrom.

Društvena tiskarna v Celji.

Udano podpisani usojam si slavnemu občinstvu, cenjenim pisateljem in založnikom, trgovcem, podjetnikom in učiteljem i. t. d. svojo popolno novo, z vsemi modernimi pripravami založeno tiskarno toplo priporočati za napravo tiskovin vsake vrste. Cene primerne. Delo fino, okusno, po najnovejših uzorcih. Postrežba točna.

Ob enem tudi vabim k nakupovanju papirja, pisalnega orodja, mašnih knjig i. t. d., vse po zelo nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

Dragotin Hribar
v Celji.

(36—2)

Razglas.

Dne 1. maja se prične predelovati šolsko poslopje v Hotedersici. — Javna dražba bode 1. dne marca 1891 ob 1 uri popoldne pri županstvu. — Spodaj navedena podjetja oddajo se posamezno ali skupno proti oddaji 10% varščine. Županstvo si prisvoja pravico, oddati delo kateremu koli podjetniku, neoziraje se na minimalne ponudbe. Obrisi in druga pojasnila se dobé pri stavbinskem odboru. Materijal in nenavadna dela oskrbovala bode občina.

Podjetja	gld.	kr.
Zidarsko delo	1320	79
Mizarsko delo	964	58
Tesarsko delo	118	—
Kleparsko in kovaško delo, barvanje različnih oprav in malarija	157	60
Skupaj	2560	97

Županstvo v Hotedersici, dne 1. januarja 1891.

(2—2)

Matevž Gruden, župan.

Razglas.
Županstvo v Šturi javlja, da bode
letni semenj
v soboto 31. januarja t. l.
(pred Svečnico). (37—3)

V najem se odda gostilna v hiši št. 80 v Kostanjevici

obstoječa iz treh sob, kuhinje in kleti, potem živinski hlev in svinjak in po razmerah tudi kovačnica na več let. Gostilna stoji na lepem prostornem kraju državnih in okrajnih cest, katera pelje k e. kr. sodišču. V gostilni se toči vino in žganje in je tudi e. kr. trafika poleg. Pogoji se izvedó pri podpisanci.

Anton Kerše
posestnik.

(34—3)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkoczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkoczy-ja, pri sv. Frančišku, (ob jednem kemična tovarna), V. Hundsturmstrasse 113. (612—13)

Nepresegljivo za zobe

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepevalajoče, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. — Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepevalajoče, ohranjuje zobe svetlebele, a 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkoczy

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkoczy-ja, pri zlatem levu, VIII, Josefstadtstrasse 30.
Dunaj: Lekarna dr. Otta pl. Trnkoczy-ja, pri Radetzkyplatz 17.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

DR. VALENTINA ZARNIKA ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:
PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL
IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gl., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani.

BENS DORP & Comp. v Amsterdamu

priporočajo svoj fini

(937-5)

holandski cacao-prašek

ki ima najizvrstnejši okus, je zjamčeno čist, lahko raztopljev in jako redilen. Prodajajo ga: Mihael Kastner, Peter Lassnik, M. E. Supan, H. L. Wenzel, J. Klauer, J. Perdan, Jeglič & Leskovic.

Glasovir

v prav dobrem stanju, pripraven za učenje, proda po nizki ceni (50-1)

A. Rumpel, Emonska cesta št. 6.

Vsprejme se

gospodična ali vdova

brez otrok pod dobrimi pogoji v službo na delo. — Taista naj bi bila sredoje starosti, izkušena gospodinja za hišo in posestvo. Umela naj bi oskrbovati družino in odgojila otrok. — Ona, koja bi vsprejela to službo, naznani naj svoje stanovanje, natančne pogoje in naj priloži svoje sprčevalo pod šifro A. pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (39-3)

Dorsch-evo

olje iz kitovih jeter

najčistejše, najsvetlejšo in najuplívnejše vrste medicinsko olje iz kitovih jeter. Staropreverjeno sredstvo proti kašlju, zlasti pri plućnih boleznih, škrefeljnih itd.

Mala steklenica 50 kr., dvojna steklenica 90 kr.

Bergensko Dorsch-evo olje iz kitovih jeter v trioglatih steklenicah 1 gld. (793-26)

Deželna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“

Ludovika Grečel-na

v Ljubljani, na Mestnem trgu 11.

J. Giontini-Jeva

knjigarna in trgovina s papirjem v Ljubljani

ima nastopne zakonike na prodaj:

Fuchs — Entscheidungen in Grundbuchssachen. — Cena 75 kr., po pošti 80 kr.
 Commentar zum Grundbuchsgesetz von Presern. — Cena 2 gld., po pošti 2 gld. 10 kr.
 Hilfsbuch für den Finanzdienst von Schaffer. — Cena 1 gld. 50 kr., po pošti 1 gld. 65 kr.
 Dienst-Vorschrift für die k. k. Finanz-Wache. — Cena 1 gld. 10 kr., po pošti 1 gld. 15 kr.
 Praktisches Handbuch des kath. Ehe-rechtes. — Cena 3 gld. 72 kr., po pošti 3 gld. 87 kr.
 Steidl — Praktischer Hausverwalter u. Rechts-consulent. — Cena 2 gld., po pošti 2 gld. 10 kr.
 Stern — Rechte und Pflichten des Geschäfts-mannes. — Cena 60 kr., po pošti 65 kr.
 Der Staatsdienst in Oesterreich. — Cena 2 gld., po pošti 2 gld. 10 kr.
 Handbuch des Gemeindevorstehers. — Cena 1 gld. 50 kr., po pošti 1 gld. 65 kr.
 Der Rechtsratgeber. — Cena (vezano) 2 gld., po pošti 2 gld. 15 kr.
 Oesterreichische Apothekergesetze. — Cena (vezano) 3 gld., po pošti 3 gld. 15 kr.
 Besteuerung des Branntweines. — Cena 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 35 kr.
 Holub — Verzehrssteuer (vino, mošt, meso). — Cena 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr.
 Staatskirchenrecht, das polnisch-russische, I. — Cena 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 30 kr.
 Currentien-Tarif für Advokaten. — Cena 30 kr., po pošti 32 kr. (49)

Pri velikem denarnem zavodu dobi

zaslužka

vsakdo, ki živi na kmetih in se ne plaši resnega dela.

Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „Resno delo“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (12-3)

Na prodaji so:

STRITARjevi ZBRANI SPISI

v fini francoski vezbi — skoro nedotaknjeni — jako po cenl. Kupec dobi za nameček Scheinigg-ove „Narodne pesmi koroških Slovencev“. — Kje? pove iz laskavosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (46-2)

Pri

Jakobu Zalazniku

na Starem trgu h. št. 21

vsak dan sveži

(970-7)

pustni krofi.

ima dvakrat toliko redilnih snovi kot riž, je za juho, mlečne in močnate jedi, sočivje i. t. d. porabljava, kot najboljšo in najzdravejšo ter največje živilo priznana in se dobi v skoro vseh prodajalnicah za moko in specerijsko blago.

Kuharske bukve zastoj in franko.

Bratje Hirschfeld & Co.

c. kr. priv. tovarna za „Zea“, ječmenček in phani grah. Dunaj, II. (28-2)

KAROL TILL, Ljubljana, Špitalske ulice 10.

Pisni in stenski koledar, dnevni in tedenski blockkoledar, notični in beležni blockkoledar, žepni in listniški koledar, orjaški in mignonblockkoledar, salonski blockkoledar, kazalo dné in meseca (večni koledar) podložni koledar v vseh izdajah.

Prirodopis v podobah živalstvo v 250 podobah v porabo pri nazornem nauku. Cena 3 gld.

Poslovne knjige, kopirne knjige, knjige beležnice, zapisne knjige, naročninske knjige, beležni bloki, knjige za perilo, skrilne knjige, potne papirne knjige.

Pisni papir:

Konceptni in kancelijski papir za odvetnike, urade, trgovce, vojaške pisarne in notarje. Dokumentni papir.

Velika zaloga vsega šolskega orodja.

Vse risalne materijalije:

Risala, risalne deske, risalna ravnila, kotniki, ravnila, kockasta ravnila, prožne deščice, pritrjevalni žeblički, skledice za tuš, barve, čopiči, tuš.

Novosti v papirni konfekciji, cartes de correspondance, razkošne kasete, najfinejše narejene, s cvetlicami in raznimi umetnimi utiski.

Pismeni papir s kuverti v kasetah in mapah, v formatu četrtinke in osmerke, s pismenimi glavami in tiskanimi firmami. Vizitnice.

Utisnjeno galanterijsko blago iz usnjene lepenke, omotki za cvetlične lonce, toki za krtače, toki za užigalne klinčke, okenski predložki, mizni položki, šivankine blazinice, delavske torbice, pečni zastori, časopisne mape, stenske torbe, torbe za karte, okviri za fotografije, svetilnični krožniki, papirni koši, srajčnovratniški kartoni, toki za glavnike, krožniki za kozarce, toki za škarje, Etageres. (708-17)